

Presečna raziskava bolnišničnih okužb 2001

D Musič

Onkološki inštitut Ljubljana

Uvod: Oktobra 2001 je na Onkološkem inštitutu Ljubljana potekala enodnevna presečna raziskava bolnišničnih okužb. Namen raziskave je bil oceniti prevalenco in tveganja določenih skupin bolnikov za bolnišnično okužbo, pridobiti podatke o najpogosteje izoliranih bakterijskih povzročiteljih iz kužnin in pridobiti vpogled v predpisovanje antibiotikov pri zdravljenju okužb.

Potek raziskave: Na dan raziskave je bilo na Onkološkem inštitutu Ljubljana hospitaliziranih 271 bolnikov; 14,4% starih do 45 let, 45,8% starih od 46- 65 let, 28,0% od 66 do 75 let in 11,8% več kot 75 let. Vsi bolniki razen enega (99,6%) so bili sprejeti z diagnozo neoplazme. Do dneva raziskave so bili bolniki v povprečju hospitalizirani 9,4 dni. 40,2% bolnikov je bilo hospitaliziranih 2 dni ali manj, 14,8% 3 –6 dni, 22,1% 7 –14 dni in 22,9% bolnikov več kot 14 dni.

Struktura sodelujočih bolnikov: Med hospitaliziranimi bolniki so bili naslednji deleži bolnikov s povečanim tveganjem za bolnišnično okužbo: 26,2% jih je bilo operiranih v mesecu pred raziskavo, 54,6% bolnikov je imelo imunsko okvaro, 5,2% diabetes in 1,8% implantiran vsadek. Prevalenca izpostavljenosti invazivnim posegom v tednu pred raziskavo je bila naslednja:

- V enoti intenzivne terapije (EIT) je imelo 40% bolnikov centralni žilni kateter, 80% periferni žilni kateter in 60% urinski kateter, noben bolnik ni bil na umetnem predihavanju, 93,3% bolnikov je imelo kirurško rano.
- Na kirurškem oddelku je imelo 38,3% bolnikov periferni in 21,3% urinski kateter, nobeden bolnik ni imel centralni žilni kateter, nobeden ni bil na umetnem predihavanju, 70,2% bolnikov je imelo kirurško rano.
- Na internističnih oddelkih je bilo 2,6% bolnikov s centralnim žilnim katetrom, 34,0% s perifernim in 7,7% z urinskim katetrom, 10,3% bolnikov je imelo kirurško rano.
- Na ginekoloških oddelkih je bilo 26,7% bolnikov s perifernim in 13,3% bolnikov z urinskim katetrom, nobeden s centralnim žilnim katetrom, 26,7% bolnic je imelo kirurško rano.

Kirurške rane so bile razvrščene v naslednje kategorije: 60,6% čistih, 26,8% čistih kontaminiranih, 11,3% kontaminiranih in 1,4% okuženih ran.

Rezultati raziskave: Okužbo ob sprejemu je imelo 5,2% bolnikov, bolnišnično okužbo je imelo 7,4% bolnikov. Največ bolnikov je imelo okužbo sečil (3,7%), sledile so okužbe kirurških ran (1,5%) in primarna okužba krvi (0,4%).

Najvišja prevalenca bolnišničnih okužb je bila na EIT 20,0%, sledijo kirurški oddelek (10,6%), ginekološki oddelki (6,7%) in internistični oddelki (5,7%). Naj-

pogostejše bolnišnične okužbe na EIT so bile okužbe kirurških ran (66,7%), na ostalih oddelkih pa okužbe sečil z naslednjimi deleži: kirurški oddelek – 60,0%, Internistični oddelki – 45,5% in ginekološki – 100%.

Povzročitelj je bil znan pri 70% bolnišničnih okužb. Med okužbami z znanim povzročiteljem je bila ena petina (21,4%) povzročena z več mikroorganizmi, 14,35% z dvema in 7,1% s tremi povzročitelji. Med povzročitelji je najpogostejši *Staphylococcus aureus*, sledi *E. Coli* in enterokoki. MRSA je bil dokazan pri 14,3% bolnišničnih okužb z znanim povzročiteljem. Bolnišnično okužbo je imelo 36,4% vseh bolnikov s centralnim žilnim katetrom in 30,6% bolnikov z urinskim katetrom.

Na dan raziskave ali v času hospitalizacije je antibiotike prejelo 20,7% bolnikov, od tega 27,0% profilaktično ali preventivno, 5,4% kot kirurško profilakso, 62,2% zaradi okužbe in 5,4% zaradi kombinacije teh razlogov. Tri četrtine (77,8%) bolnikov je imelo doma pridobljeno okužbo in ena tretjina (33,3%) bolnišnično okužbo. Povprečno je zdravljenje z antibiotiki trajalo 7 dni. Več kot 14 dni je antibiotike prejelo 12,5% bolnikov. Najpogosteje uporabljeni antibiotiki so bile kombinacije penicilinov z zaviralci beta laktamaz, fluorokinoloni in triazolovi derivati, ki so skupaj predstavljali kar 46,3% vseh predpisanih antibiotikov.

Raziskava je tudi potrdila, da so imeli bolniki, ki so bili hospitalizirani več kot 14 dni, najvišjo prevalenco (19,4%) bolnišničnih okužb, bolniki, hospitalizirani 7-14 dni, 11,7% in hospitalizirani 3-6 dni 2,5% prevalenco bolnišničnih okužb.

Izid hospitalizacije je bil v času raziskave znan za 17 bolnikov od 20-ih z bolnišnično okužbo. Od tega je eden ozdravel (5,9%), pri 41,25% se je stanje izboljšalo, pri 5,9% se je stanje poslabšalo in 17,6% bolnikov je umrlo z bolnišnično okužbo.

Zaključek: Z omenjeno raziskavo smo ocenili prevalenco bolnišničnih okužb, določili najpogostejše povzročitelje, skupine bolnikov s povečanim tveganjem, ocenili porabo antibiotikov in pridobili podatke za opredelitev in načrtovanje ukrepov preprečevanja in obvladovanja bolnišničnih okužb.